

Un racó per a la nostàlgia: els jardins perduts

Com a darrer al·legat per mostrar la fragilitat dels jardins sotmesos als giravolts del destí i les prioritats de l'Administració, esmentarem alguns exemples de jardins que s'han perdut perquè foren bescantats o oblidats per sempre. És el cas, per exemple, del jardí de Santa Caterina. Un plànol de l'Hospital datat del 1739 ens mostra l'existència d'un petit espai designat amb el nom de Huerto y Jardín de la Botica, que el cartògraf va dibuixar amb la precisió geomètrica dels parterres. L'espai, que de ben segur degué estar poblat d'herbes medicinals per al guariment dels malalts, amb els anys restà oblidat, i la darrera restauració de l'edifici n'ha esborrat la petja definitivament. El mateix destí han compartit els nombrosos petits jardins dels diversos convents que ocupaven el Barri Vell i que la cartografia del segle XIX reflecteix fidelment. Les desamortitzacions i reocupacions els han menystingut, tot i que algun d'aquests espais encara malda amb rebel·lia per sortir a la foto aèria del Google com a darrera esperança de supervivència.

En aquesta mateixa línia tenim l'exemple del que havia de ser el jardí del solar dels Maristes, pensat per esponjar el compacte Barri Vell aprofitant l'enderroc del col·legi l'any 1979. La primera proposta d'enjardinar l'espai s'inscriu en el Pla especial del Barri Vell de 1983. Es va encarregar el projecte, però el 1987 la subhasta de les obres va quedar deserta enmig de la polèmica per l'enderroc d'un edifici en bon estat, la proposta de fer un aparcament sota els futurs jardins i els condicionants de zona arqueològica del solar. Trenta anys més tard l'espai resta com una cicatriu en el cor del nucli antic.

Rosa M. Gil i Tort

>> *La Devesa de Girona.*

Algunes estratègies en els models de gestió

La gestió dels parcs públics és un tema complex, que requereix pressupostos específics, personal especialitzat i també uns criteris d'actuació a curt, mitjà i llarg termini que permetin compatibilitzar usos i patrimoni. Els municipis han hagut d'assumir el repte de gestionar amb èxit aquest patrimoni. A continuació oferim una breu pinzellada de les polítiques de gestió que s'estan desenvolupant actualment.

A la ciutat de Torí, amb una presència important de zones enjardinades a la ciutat, amb la ràtio de 17 metres quadrats de verd urbà per habitant, des dels anys 70 mantenen un programa d'estudi i planificació que es va traduir en un Pla general regulador aprovat el 1999, basat en programes com el sistema *verde azurro*, l'Anella Verda, el sistema de carrils bici i el sistema *delle spine*. Cadascun d'aquests programes incideix en aspectes concrets del patrimoni vegetal i en propostes de gestió. El *verde azurro*, o 'verd blau', fa referència als jardins lligats als quatre rius de la ciutat i també als terrenys no cultivats i les zones degradades de potencial millora. Una primera iniciativa en aquest sentit fou el projecte de 1993 «Torí: ciutat d'aigües». Paral·lelament, l'Anella Verda incidia en els turons que envolten la ciutat i que requerien un tractament més extensiu i una connectivitat. Es proposava enllaçar els diferents turons mitjançant un camí de carena d'uns 45 quilòmetres. Dificultats econòmiques i d'expropiació varen limitar el projecte a la construcció de camins d'accés i comunicació entre els parcs dels turons. Pel que fa al sistema de carrils bici, s'inicià els anys 80 amb un doble objectiu: connectar els parcs existents i potenciar l'activitat física amb la bicicleta a l'interior dels parcs, i també millorar la mobilitat urbana amb alternatives ecocompatibles. El sistema *delle spine* es basa en l'aprofitament de la coberta de les línies ferroviàries enterrades o en desús. Tot plegat amb una voluntat integradora i una visió estratègica de futur, que segueix plenament vigent avui dia.

A les comarques de Girona trobem dos exemples destacats de models de gestió en les ciutats de Girona i Olot. Girona disposa del primer parc públic històric de la demarcació, la Devesa. Al llarg de la seva història

El jardí de Santa Caterina de ben segur que degué estar poblat d'herbes medicinals per al guariment dels malalts